

Motion till riksdagen 2022/23:916

av Ludvig Aspling och Nima Gholam Ali Pour (båda SD)

Krafttag mot illegal migration för ett säkrare Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bestraffa illegal migration och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kriminalisera undangömmandet av illegala migranter och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa möjligheten att ansöka om prövning av verkställighetshinder och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avtal för utvisningar av utlänningar till säkra tredjeländer och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa obligatorisk domstolsprövning av förvarstagning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om begränsningar kring främlingspass och resedokument och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta krav för att erhålla ställning som varaktigt bosatt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I takt med att migrationen till Sverige har ökat, har även utlänningars tendens att stanna kvar i Sverige efter ett beslut om avslag och utvisning ökat. Särskilt bland asylsökande är det många som väljer att gå under jorden för att bli en del av ett snabbt växande skuggsamhälle.

Det finns ingen exakt siffra över hur många som uppehåller sig illegalt i Sverige, men trots uppåt 180 000 ärenden om utvisning och avvisning som Polismyndigheten fått i uppdrag att verkställa sedan 2012, har blott 50 000 kunnat verkställas. Enligt Migrationsverkets prognos från juli 2022 väntas ytterligare uppåt 30 000 personer

avvika under de kommande tre åren. Utöver detta finns det redan i dag drygt 16 000 personer i Polismyndighetens balans för verkställighet, vilket inte innefattar EES-medborgare som de facto saknar rätt att vistas i landet. Det står klart att Sverige har ett stort problem med illegal migration och ett växande skuggsamhälle.

Att uppehålla sig illegalt i landet innebär att stå utanför rättssystemet och utan sociala skyddsnät. Som illegal invandrare kan man i princip enbart livnära sig på olika typer av kriminalitet, såsom prostitution, droghandel, inbrott eller rån, eller i bästa fall på svartjobb utan kollektivavtal, försäkringar eller möjligheten att vända sig till myndigheter om man blir utnyttjad.

Skuggsamhället är till stor skada för såväl det svenska samhället som berörda individer. Det svenska samhället måste stå enigt och göra det omöjligt att vistas här som illegal. Om vi skall stå för principen om reglerad invandring så krävs det att utlänningar som nekats rätten att stanna i Sverige också lämnar landet, i enlighet med svensk lag. Det måste också innebära att personer som beviljats ett uppehållstillstånd frånges det när skälet för tillståndet inte längre föreligger. Kontrollerna av vem som reser in i Sverige måste öka och särskilda insatser genomföras mot dem som vistas illegalt på våra gator. Förvarsverksamheten måste fungera bättre, och återvändandeverksamheten måste effektiviseras.

Åtgärder måste vidtas för att krympa ovan beskrivna skuggsamhälle, såväl för att upprätthålla det svenska samhällskontraktet som för att skydda de människor som far illa.

Efter riksdagsvalet 2022 tillträdde en ny regering med stöd av Sverigedemokraterna utifrån den gemensamma överenskommelsen i Tidöavtalet. Detta avtal omfattar ett stort antal nödvändiga reformer på migrationsområdet, inklusive när det gäller skuggsamhället, illegal migration och gränskontroller. Sverigedemokraterna kommer att följa upp avtalet men lägger nedan fram ett antal förslag som inte direkt omfattas av avtalet.

Skuggsamhället

Bestraffa illegal migration

En utlänning som vistas i Sverige utan tillstånd kan redan i dagsläget dömas till bötesstraff. Om brottet betraktas som ringa skall dock åtal inte väckas. På samma sätt är det straffbart att vistas i Sverige för den som enligt ett utvisningsbeslut inte har rätt att återvända till Sverige eller den som korsar en yttre gräns, exempelvis via ett fartyg eller flygplan. I praktiken används dock dessa regleringar knappt. Under 2021 var det exempelvis endast 72 utlänningar som dömdes för att ha vistats illegalt i Sverige. Detta skall ställas mot att över 95 000 uppehållstillstånd beviljades och att Sveriges gränser trots coronapandemin korsades flera miljoner gånger.

Uppgifter från medarbetare på Migrationsverket gör också gällande att det finns en intern kultur av att avstå från att upprätta en polisanmälan i dessa fall. Detta gäller såväl utlänningar som överskridit sin lagliga vistelsetid i Sverige som asylsökande som medvetna om ett stundande avslagsbeslut går under jorden eller illegala migranter som nästintill från första dagen i Sverige anslutit sig till skuggsamhället.

Det måste betraktas som orimligt att en utlänning kan bryta mot svensk lag men ändå slippa någon som helst bestraffning, ens i form av böter. Principen om den reglerade invandringen kräver att missbruk beivras. Sverigedemokraterna föreslår därför att

bestämmelserna om straff för illegal vistelse i Sverige skärps och att myndigheterna åläggs att beivra sådan brottslighet.

Kriminalisera undangömmande av illegala

Av utlänningslagen framgår att det är tillåtet att gömma utlänningar som befinner sig i Sverige utan tillstånd, under förutsättning att detta inte görs för egen vinning. Sverigedemokraterna menar att detta är orimligt. Att aktivt bidra till ett växande skuggsamhälle där människor tvingas att leva utan skyddsnät och möjlighet till legal försörjning är en ogärning. Det skapar också en dragningsfaktor som gör att fler väljer att resa till Sverige eftersom de vet att de ändå kan stanna här illegalt. Det står dessutom i strid mot basala rättsprinciper; personer som har fått sin sak prövad i flera led och inte har laglig rätt att vistas i Sverige skall också lämna landet. Huruvida det görs med eller utan vinning är i sammanhanget irrelevant.

Vi vill därför göra det olagligt i samtliga fall att gömma eller på liknande sätt underlätta för illegala invandrare att hålla sig undan från den svenska rättsskipningen på ett sätt som motsvarar vad som anges i brottsbalken om skyddande av brottsling. Häri ingår även att straffet för undangömmandet av illegala migranter skall skärpas.

Avlägsnande av utlänningar

Begränsa möjligheten att ansöka om verkställighetshinder

Under den fyraåriga preskriptionstiden behandlas eventuella nya ansökningar enligt ovan som en ansökan om verkställighetshinder (V-UT). Tanken är att skapa en säkerhetsventil så att eventuella förändrade omständigheter skall kunna komma fram.

Efter de senaste årens kaos inom migrationspolitiken är det rutin att Migrationsverket efter ett avslagsbeslut tvingas att hantera upprepade V-UT, ofta helt utan grund. Detta innebär ett stort slöseri av resurser och i vissa fall att verkställigheter av utvisningar har behövt avbrytas, trots att exempelvis planet precis landat i utlandet. Reglerna kring V-UT bör därför förenklas så att uppenbart ogrundade ansökningar kan avvisas direkt.

Avtal för utvisningar till säkra tredjeländer

I vissa fall är det inte möjligt att utvisa utlänningar till deras hemländer, exempelvis för att de riskerar omänsklig behandling i hemländerna. Det kan också vara så att det inte går att avgöra vilket land som en utlänning skall utvisas till. I sådana fall bör särskilda avtal slutas med säkra tredjeländer, dit utlänningar kan utvisas. Huruvida utlänningarna har en anknytning till tredjelandet i fråga skall inte vara avgörande, så länge det inte uppenbarligen strider mot Sveriges internationella åtaganden.

I och med hur viktig denna fråga är för upprätthållandet av reglerad invandring måste regeringen anstränga sig för att få till dessa avtal. Vid behov skall regeringen använda sig av dels internationellt bistånd, dels handelsrelationer för att få till ett fungerande samarbete. Detta kan också med fördel genomföras på EU-nivå, där flera länder, däribland Danmark och Österrike, föreslagit liknande modeller. Inspiration kan i viss mån också hämtas från Australiens framgångsrika arbete mot illegal migration över havet, där avtal slutits med andra stater om mottagande av migranter.

Förvarsverksamheten

Avskaffa den obligatoriska domstolsprövningen av förvarstagning

I enlighet med det lagförslag som riksdagen antog i november 2018 gäller sedan den 1 april 2019 en ny prövningsgång när utlänningar tas i förvar. Enlig denna skall migrationsdomstolarna pröva huruvida en utlänning får fortsätta att hållas i förvar när tiden i förvar överstiger två veckor. Därefter skall en ny prövning göras regelbundet, med intervall på mellan två veckor och två månader.

Sverigedemokraterna motsatte sig detta förslag redan då det antogs, med motiveringen att det dels skulle öka belastningen för domstolarna, dels är en överflödig och onödig reform i och med att förvarstagna redan i dagsläget har rätt till ett offentligt ombud och kan överklaga förvarstagnandet vid behov. Dessutom går det emot generella förvaltningsrättsliga principer, eftersom tyngdpunkten i förvaltningsprocessen skall ligga så långt ner i instanskedjan som möjligt. Vi noterar också att förslaget kritiserades av flera remissinstanser av dessa skäl.

Vi anser alltså att omprövning av förvarsbeslut endast bör ske ifall omständigheterna förändras, och inte mot bakgrund av den tid som en utlänning hållits i förvar. Riksdagen bör därför tillkännage detta för regeringen.

Tillståndsprövningen

Begränsningar kring främlingspass och resedokument

Främlingspass och resedokument är två passhandlingar som Sverige kan bevilja en utlänning, normalt sett en skyddsbehövande. Medan främlingspass är någonting som Sverige infört på nationell nivå, regleras resedokument i flyktingkonventionen. Dessa handlingar är internationella resehandlingar, och ett särskilt resedokument accepteras av nästintill alla stater. Återvändandeutredningen (Ju 2017:09) visade i sitt betänkande Klarlagd identitet – om utlänningars rätt att vistas i Sverige, inre utlänningskontroller och missbruk av identitetshandlingar (SOU 2017:93) att svenska resehandlingar är åtråvärda på den svarta marknaden, och mycket fusk förekommer kring utfärdandet och användandet av dessa handlingar.

Den nämnda utredningen föreslog därför vissa nya strängare bestämmelser kring främlingspass och resedokument, som regeringen sedan förelagt riksdagen genom proposition (prop. 2020/21:159). Förslagen var dock i huvudsak meningslösa. Rätten till resedokument begränsades endast för en extremt liten grupp, och även när det gäller främlingspass omfattas endast en mindre grupp av de strängare reglerna. Konsekvensen är i praktiken att en utlänning skulle kunna ansöka om och erhålla exempelvis ett nytt resedokument i veckan om utläningen skulle vilja det, utan att det går att neka utläningen detta. En sökande skulle rentav kunna angiva i ansökan att han personligen förstört sitt resedokument, utan anledning, och ändå beviljas ett nytt.

Allt detta förefaller orimligt, nästintill stötande mot rättskänslan. Det måste finnas en rimlig gräns. Rätten att erhålla såväl resedokument som främlingspass måste begränsas, så att Sverige inte längre blir ett nyckelland i internationell handel med resehandlingar. Att erhålla en resehandling måste betraktas som ett privilegium, och det kan inte anses acceptabelt att en enskild behöver ansöka om flera nya sådana på ett fåtal år. Även andra bestämmelser kring resehandlingarna måste göras strängare, så att det

blir lättare att vid behov bevilja handlingar med kortare giltighetstid, eller med begränsningar i giltighetsområde, exempelvis endast vissa länder.

Allt detta bör skyndsamt utredas, i synnerhet förenligheten med EU-rätten och folkrätten.

EES

Skärpta krav för VABO

Den rättsliga figuren ställning som varaktigt bosatt (VABO) infördes i Sverige 2006 efter ett EU-direktiv. En tredjelandsmedborgare med VABO erhåller rätt till fri rörlighet på ungefär samma sätt som en EU-medborgare. Utöver detta skall VABO förenas med ett uppehållstillstånd om minst fem år, samtidigt som ställningen i sig gäller utan tidsgräns. I Sverige beslutade regeringen att förena VABO med permanent uppehållstillstånd (PUT).

I och med de nya regler i utlänningsrätten som trädde i kraft den 20 juli 2021 omfattas nu möjligheten att erhålla PUT genom bestämmelserna om VABO av samma krav som PUT i övrigt, alltså vissa krav på främst försörjningsförmåga.

Sverigedemokraterna motsätter sig förekomsten av permanenta uppehållstillstånd överhuvudtaget, i enlighet med Tidöavtalet, och föreslår istället att en ställning som varaktigt bosatt skall förenas med ett tidsbegränsat uppehållstillstånd. Dess varaktighet skall efter EU-rättens minimikrav vara fem år. Regeringen bör i det fortsatta arbetet på EU-nivå arbeta för att VABO-direktivet förändras, så att medlemsstaterna får större möjlighet att tidsbegränsa denna rättsliga figur.

Ludvig Aspling (SD)

Nima Gholam Ali Pour (SD)